

2.12.2011

ÖVERSÄTTNING

Till Jord- och skogsbruksministeriet

Referens: Jord- och skogsbruksministeriets remiss (3.11.2011) 2379/443/2011 " Begäran om yttrande inför förhandlingarna med Sverige om år 2012 i enlighet med § 16 i fiskestadgan för Torne älvs fiskeområde".

FINSK-SVENSKA GRÄNSÄLVSKOMMISSIONENS YTTRANDE

Finsk-svenska gränsälvskommisionen tackar finska Jord- och skogsbruksministeriet för yttrandebegäran enligt ovan.

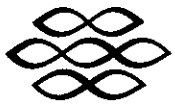
Kommissionen har bekantat sig med tidigare forskningsresultat och utredningar (bl.a. svenska Fiskeriverkets och finska RKTL:s laxforskares slutrapport 28.2.2011) samt hänvisar till det färskas betänkandet från arbetsgruppen som tillsattes 29.12.2010 av Jord- och skogsbruksministeriet, "Statusen på bestånden av Östersjölax som förökar sig i Finland utifrån vetenskapligt observationsmaterial". Därtill har kommissionen följt situationen i området och fört diskussion med de olika övervakningsparterna. På grundval av mottagen information anser kommissionen följande.

För att bevara laxbestånden på en hållbar nivå krävs ett visst minimiantal lax som stiger upp för att leka. Skälen till svaga laxbestånd är många, t.ex. de förändringar som skett i livsmiljön i Östersjön, minskad överlevnad bland smolt under början av havsvandringen och förändringarna i fisket (bl.a. det ökade drivlinefisket i huvudbassängen). Det stora fisketrycket orsakar att alltför få ungfiskar återvänder till hemälven för att leka.

Finland och Sverige har som lekstater för naturlaxen ansvaret för de egna naturbestånden. Vad gäller Torneälven är ansvaret gemensamt. Samtidigt bör även andra länders naturlaxbestånd respekteras. För att trygga nivån av lax som stiger upp i älven för att leka, bör man använda sig av de möjligheter som gränsälvsöverenskommelsen mellan Sverige och Finland ger för att stödja återhämtningen av naturlaxbestånden. Att fördröja åtgärderna för återupplivandet av naturlaxbestånden äventyrar enligt kommissionens syn dessas livskraft, och som följd av det även möjligheten att utnyttja denna naturresurs. Återupplivandet av kollapsade fiskebestånd är ytterst mödosamt och kostsamt. Därför föreslår kommissionen ändringar och revideringar av följande punkter inför fiskesäsongen 2012:

- Startdatumet för fisket efter lax i havsområdet måste senareläggas i båda länderna till det senaste startdatumet som medges i Fiskestadgan för Torne älv. Således föreslår kommissionen att fisket efter lax påbörjas 29.6.2012 kl 12 och att det i fiskestadgan så kallade fisket efter övrig fisk påbörjas samtidigt.

I praktiken har det visat sig att fisket efter så kallad övrig fisk, som påbörjas tidigare, inte har någon ekonomisk betydelse och att tiden för fiske efter övrig fisk i själva verket endast har använts till att fiska efter lax. Detta har framkommit av information från övervakningen. Övervakningen har inte heller

2.12.2011

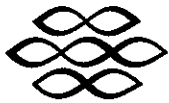
fungerat tillräckligt bra för att förhindra laxfisket. Fisket på öppet hav är blandfiske vilket speciellt äventyrar många svaga vildlaxbestånd.

Att påbörja allt fiske samtidigt, förenklar övervakningen, eftersom övervakningen av det separata fisket efter övrig fisk, vilken inkluderar mödosamma kontroller av redskapen, inte längre behövs. På så sätt kan man både spara och bättre rikta de resurser som använts till övervakning.

- Laxfisket bör påbörjas samtidigt i Finland och Sverige (parterna). Likabehandlingen av gränsvänarna kräver detta.
- Även om terminalområdet i Kemijoki inte tillhör kommissionens verksamhetsområde, har fisket i det området en stor betydelse för mängden lax som stiger i Torne älv. Därför föreslår kommissionen att laxfisket i Kemijokis terminalområde bör påbörjas samtidigt som fisket i det havsområde som berörs av gränsväsoverenskommelsen, dvs. fisket i terminalområdet bör inte påbörjas tidigare än fisket i gränsväsoverenskommelsens verksamhetsområde.

Det har visat sig att mer än hälften av fångsten i terminalfiskeområdet i Kemijoki och närområdet har varit vildlax. Enligt en utredning som gjorts 2010 om fisket i Kemi älvs terminalområde erfars att 60 % av fångsten i de yttersta laxfiskeplatserna var vildlax, och inte Kemi älvs planterade lax, för vilken området byggts ("Förekomsten av planterad och vild lax i fångsten från Kemi älvs terminalområde", RKT:s resultatmÅlsrapport till Jord- och skogsbruksministeriet 31.12.2010). Detta förfarande skulle vara i överensstämmelse med fiskestrategin för terminalfiske som den internationella fiskekommissionen för Östersjön godkände år 2002. Enligt strategin kan man fiska efter planterad lax i terminalområden där andelen vildlax har visats vara obetydlig.

- I älvområdet bör säsongens laxfiske påbörjas tidigast tisdagen den 12 juni kl 18 finsk tid och avslutas den 19 augusti kl 18 finsk tid.
- I älvområdet bör fredningstiden för lax, den så kallade veckofredningen, börja på kl 18.00 söndagarna och sluta kl 18 finsk tid på tisdagarna. En förlängning av veckofredningen är nödvändig för att få en ökning i antalet stigande lekfisk. Med valet av fredningsdagar kan emellertid fisketurismen stödjas.
- Älvfisket med flytnät bör begränsas på så sätt att bara ett flytnät per båt tillåts samt även att en fångstbegränsning föreskrivs. För att kunna bevara de traditionella fiskemetoderna är ovan nämnda fiskesätt tillåten i fiskestadgan för Torne älv, men under sommaren 2011 har man upptäckt att metoden är ohållbar om det inte föreskrivs om begränsningar i fiskeredskap och fångst. Detta framkom av anmÅlningar från området och av fiskeövervakningen i Torne älv.
- För att bevara fisketraditionen bör det övervägas om uppförandet av traditionella laxpator kan tillåtas t.ex. i samband med lokala sommarevenemang. Kunskapen om hur man bygger laxpator håller snabbt på att försvinna. Det är i enlighet med gränsväsoverenskommelsens andemening att stödja traditioner och fiskekultur.

2.12.2011

Gränsälvscommissionen konstaterar vidare att om havsfisket efter så kallad övrig fisk tillåts börja tidigare än själva laxfisket, bör fiskeövervakningen tilldelas betydligt större resurser än i dagsläget. Övervakningsparagrafen (21§) i fiskestadgan för Torne älv som införts i gränsälvsöverenskommelsen har hittills inte efterföljts i tillräcklig utsträckning. En tidigare justering av överenskommelsen enligt ovan kan emellertid anses vara ett betydligt mer tydligt och kostnadseffektivt tillvägagångssätt.

Johan Antti
Svensk ordförande

Kari Kinnunen
Finsk ordförande

Eira Luokkanen
Kommissionens sekreterare